

S. Sayısı : 55

Yeknesak bir deniz balızajı sistemine mütedair anlaşmaya iltihakımız hakkında kanun lâiyhası ve Hariciye ve İktisad encümenleri mazbataları (1/1155)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/4596

12 - XI - 1939

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Yeknesak bir deniz balızajı sistemine mütedair Milletler Cemiyetince hazırlanan 13 - V - 1936 tarihli anlaşmaya iltihak edilmesi hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 - X - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Mucib sebebler lâiyhası

Bu kere hazırlanan yeknesak bir deniz balızajı sistemine dair 13 - mayıs 1936 tarihli anlaşmaya iltihakı mutazammın kanun bilümüm devletlerin balızaj sistemlerinde esas olarak kullanılacak bir anlaşmaya iltihakımız gayesini gütmektedir.

Beynelmil bir uzlaşma ve bunun neticesinde beynelmil bir balızaj birliği temin eden böyle bir anlaşmaya Cümhuriyet Hükümetimizin bigâne kalmaması, tabii inkişaf seyrini takib etmekte olan denizcilüğimizin istikbali bakımından bir zarurettir.

Diğer taraftan beynelmil trafige yer veren sahillerimizde tatbik ve tesis edegelmekte olduğumuz balızaj sisteminde gözönünde tutulan esasat işbu anlaşma metninde musarrah esasatın aynı olmakla bu kanunun kabulü Devlet bütçesi bakımından da bir külfet mevzuu teşkil etmemektedir.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Esas No. 1/1155

Karar No. 10

3 - XII - 1938

Yüksek Reisliğe

Yeknesak bir Deniz Balızajı sistemine mütedair Milletler Cemiyetince hazırlanan 13 mayıs 1936 tarihli anlaşmaya iltihak edilmesi hakkında Hariciye Vekilligince hazırlanan ve Başvekâletin 12 ikinci teşrin 1938 tarihli ve ve 6/4596 sayılı

tezkeresile Büyük Meclise sunulan kanun lâiyhası ve esbabı mucibesi Encümenimize tevdi buyurulmakla tedkik ve müzakere edilmiş ve aynen kabul olunmuştur.

Havalesi veyhile İktisad encümenine tevdi bu-

yurulmak üzere Yüksek katınıza sunulur.

Hariciye E. Reisi M. M. Na. Kâtib
Trabzon Kastamonu Kastamonu
Hasan Saka Şerif İlden Şerif İlden

Niğde
Kâmil İrdelp
Erzurum
P. Demirhan

Kars Kocaeli
M. Akyüz S. Yiğit
Bolu
H. C. Çambel

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Esas No. 1/1155
Karar No. 19

16 - I - 1939

Yüksek Reisliğe

Yeknesak bir deniz balızajı sistemine müteda-ir Milletler Cemiyetince hazırlanan 13 mayıs 1936 tarihli anlaşmaya iltihak edilmesi hakkında Hariciye vekilliğine hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 - X - 1938 tarihinde Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen kanun lâyihası ve Hariciye encümeni mazbatası encümenimize havale edilmekle İktisad vekâleti Deniz nakliyatı umum müdürü hazır olduğu halde tedkik ve müzakere olundu:

Sahillerde ve limanlardaki deniz işaretlerinin yeknesaklığını temine matuf olan bu anlaşma sahili bulunan hemen bütün medenî memleketler tarafından kabul edilmiş hükümler olup bundan evvel aynı mevzua aid bulunan 1930 Lizbon mukavelesine de iştirak ederek deniz işaretlerimizi bu mukavelede tesbit edilen beynelmilel esaslara göre tanzim etmiş bulunduğumuzdan mezkûr mukavelelerin bir mütemmimi bulunan bu son anlaşmaya

iştirakimiz de bu suretle zaruret kesbetmiş ve esasen takip etmekte olduğumuz usul ve sistem de bu mukavelelerin derpiş ettiği esaslara uygun olduğundan malî cebheden yeni bir külfetle de karşılaşmıyacağımıza göre encümemiz mezkûr anlaşmanın kabulünü muvafık bulmuş ve Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunmaya karar vermiştir.

İk. E. Reisi M. M. Kâtib
İzmir Giresun Niğde
R. Köken İ. Sabuncu Dr. R. Ferid Talay
İzmir Kocaeli İstanbul
Benal Arıman İ. Dıblan Y. Yazıcı
Eskişehir Gazi Anteb Konya
Emin Sazak B. Kaleli K. Okay
Ankara Maraş Zonguldak
A. Ulus K. Kusun E. Çakmakkaya
Gümüşane
Edib Servet Tör

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Yeknesak bir deniz balıcaji sistemine mütedair
13 mayıs 1936 tarihli anlaşmaya iltihaka dair
kanun lâyihası*

MADDE 1 — Yeknesak bir deniz balıcaji sistemine mütedair Milletler Cemiyetince hazırlanan 13 mayıs 1936 tarihli ve bu kanuna ekli anlaşma kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Hariciye ve İktisad vekilleri memurdur.

26 - X - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>C. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. R. Aras</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>Ş. Kesebir</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Yeknesak bir deniz balıcaji sistemine mütedair
13 mayıs 1936 tarihli anlaşmaya iltihaka dair
kanun lâyihası*

MADDE 1 — Yeknesak bir deniz balıcaji sistemine mütedair Milletler Cemiyetince hazırlanan 13 mayıs 1936 tarihli ve bu kanuna ekli anlaşma kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Hariciye ve İktisad vekilleri memurdur.

YEKNESAK BİR DENİZ BALIZAJI SİSTEMİNE MÜTEDAİR ANLAŞMA

Aşağıda imzası bulunanlar tarafından temsil edilen ve balizaje mütedair bazı kaidelerin tevhidini kararlaştırmış olan Âkid Hükümetler, aşağıdaki hususat hakkında anlaşmışlardır:

Madde — 1

1 - Âkid Hükümetler hududları dahilinde, salâhiyettar makamlar tarafından, bağlı kaidelerde yazılı maksadlar için, denizcilerin istimaline mahsus bir işaretleme sisteminin tatbik edildiği bütün hallerde, bu Hükümetlerden her biri, bu gibi makamat tarafından mevzuubahs maksadlar için, ancak mezkûr kaideler hükümlerine uygun tedabir ittihaz edilmesini teahhüd ederler. Bu tedabir mümkün merteye kısa bir müddet içinde ve herhalde, halin icabına göre 5, 7 veya 9 maddelerde mezkûr arazi bakımından, işbu anlaşmanın meriyete duhlü tarihinden itibaren 10 yıllık bir devrenin hitamından evvel ittihaz olunacaktır.

2 - Yukarıda yazılı tedabirin tatbikini ikmal eden her Âkid Hükümet keyfiyeti Milletler Cemiyeti Umumî kâtibine bildirecektir; bu gibi ihbarnamelerin bir sureti Umumî kâtib tarafından diğer Âkid Hükümetlere tevdi edilecektir.

3 - Her Âkid Hükümet, hududları dahilinde mezkûr tedbirlerin tatbikatına başlanması ve bunların ikmali arasında geçecek intikal devresini, bilhassa malî kudretinin hududu nazarı itibara alınmak üzere mümkün merteye kısaltmağa gayret edecektir.

Madde — 2

1 - Bağlı kaideler hükümlerinden inhiraf, ancak mahallî şeraitin icabatı veya fevkalâde ahval dolayısıyla ve bilhassa mezkûr kaideler tatbikatının seyrüseferi tehlikeye düşüreceği veya yapılan masraflar seyrüseferin ehemmiyet ve tabiatile mütenasib olmadığı ahvalde caizdir.

2 - Her halde bu gibi inhiraflar, vaziyetin müsaadesi nisbetinde, mahdud bulunacak ve denizciler bunlardan usulü dairesinde haberdar edilecektir.

3 - Bu inhiraflar mümkün merteye, mezkûr kaidelerin diğer hükümleri mucibince alınan tedbirleri karıştırmaz mahiyette bulunmayacaktır.

Madde — 3

İşbu anlaşma, muhtelif memleketlerde balizaj ve ışıklama vezâifini deruhde etmiş makamat ile halk arasındaki münasebatı tanzim eden kanunî vaziyeti hiç bir şekilde tadil edici mahiyette telâkki edilmeyecektir.

Madde — 4

İngilizce ve fransızca metinlerinden her ikisi de muteber olan işbu anlaşma bu günün tarihini taşıyacak ve 12 mayıs 1937 (dahil) tarihine kadar, 6 ilâ 23 birinci teşrin 1930 tarihleri arasında Lizbonda toplanan balizaj sistemi ve sahillerin ışıklandırılması hususatının tevhidine mütedair konferansa davetli veya iştirak etmiş bulunan her Hükümetin imzasına açık bulunacaktır.

Madde — 5

1 - Hükümetler, işbu anlaşmayı tasdika muallâk değilse yalnız imza ile, tasdik ile veya iltihak etmek suretile kabul edebilirler.

2 - Tasdiknameler Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tevdi olunacak ve mezkûr Makam alâkalı bütün Hükümetleri bunların tesellümünden haberdar edecektir.

3 - Anlaşma, 10 Hükümetin katğı kabulünü takib eden 90 net gün meriyete girecektir.

1 — İşbu anlaşma, 13 Mayıs 1937 tarihinden itibaren, 4. maddede mezkûr her hangi bir Hükûmetin iltihakına açık bulunacaktır.

2 — İltihaknameler Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tevdi edilecek ve bu makam alâkadar bütün Hükûmetleri bunların tesellümünden haberdar edecektir.

Beşinci maddenin istilzam eylediği veçhile anlaşmanın 10 Hükûmet tarafından kabulünü müteakib vazedilecek her imza (tasdika muallâk değilse), veya verilecek her tasdikname veya iltihakname imza tarihinden veya tasdikname veya iltihaknamenin Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibliğince tesellümü tarihinden itibaren 90. nci gün meriyete girecektir.

1 — İşbu anlaşma, 1. maddenin 2. fıkrasında mezkûr ihbar tarihinden itibaren beş senelik bir müddetin hitamını müteakib Âkid her hangi bir Hükûmet tarafından fesholunabilir. Fesih keyfiyeti Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tahriren bildirilecek ve bu makam, 4. maddede mezkûr bütün Hükûmetleri haberdar edecektir. Keyfiyetin Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibince öğrenilmesi tarihinden itibaren bir yıl sonra hükmünü icraya başlayacak ve ancak bunu bildiren Hükûmet için müteber olacaktır.

2 — Âkid Hükûmetlerden her biri işbu anlaşmanın meriyete girmesinden itibaren 15 yıllık bir müddetin hitamında ve bunu takib edecek beşer senelik beher devre nihayetinde, anlaşmanın revizyonunu talep edebilir. İşbu anlaşmanın revizyonu, yukarıda mezkûr 15 yıllık müddetin hitamından sonra, en az beş Hükûmet tarafından talep edilmek şartıyla, her zaman istenilebilir.

3 — Ayrıca, teknik terakkiyatın işaret, ışık ve sesli işaretlerin mahiyet ve karakteristiklerinde hüsule getirdiği ilerlemeden faydalanmakta işbu nizamnamenin mâni teşkil ettiği bütün ahvalde âkid Hükûmetlerden her biri her zaman için merbut nizamnamenin revizyonunu talep edebilir; şu kadar varki bu revizyon ancak işbu terakkiyattan istifade gayesini istihdaf edecek ve diğer Âkid Hükûmetleri işbu nizamname ahkâmı mucibince kabul etmiş buldukları sistemi değiştirmeye mecbur kılmıyacaktır.

4 - İşbu anlaşma veya ona bağlı nizamnamenin revizyonu hakkındaki her talep, alâkadar Âkid Hükûmet veya Hükûmetler tarafından tahriren Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine bildirilecek ve bu makam vaziyeti Milletler Cemiyeti Konseyine arzedecektir. Bu talebin tâbi tutulacağı muamele hakkındaki karar Konsey tarafından verilecektir.

1 - Her Âkid Hükûmet imza, tasdik veya iltihak esnasında, işbu anlaşmayı kabul ederken müstemlekelerinin, mahmi Devletlerinin, deniz aşırı arazisinin veya manda veya hâkimiyeti altındaki arazisinin tamamı veya herhangi bir bakımından hiç bir teahhüde girmediğini beyan edebilir; bu takdirde işbu anlaşma bu gibi beyanata mevzu teşkil eden herhangi arazi hakkında cari olmaz.

2 - Her Âkid Hükûmet bilâhare anlaşmanın, yukarıdaki fıkrada mezkûr beyanda geçen arazisinin bütününe veya bir kısma tatbikını arzu ettiğini her zaman Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine bildirilir ve bu takdirde anlaşma, bu ihbarın Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi tarafından alınmasını takib eden 90 nci günden sonra ihbarda derpiş olunan bütün arazide meriyete girer.

3 - Her Âkid Hükûmet, kaidelerin mezkûr arazide tatbikına dair ihbarname tarihinden itibaren beş sene sonra veya 8. maddede mezkûr fesih zamanında, işbu anlaşmanın müstemleke, mahmi Devlet, deniz aşırı arazi veya hâkimiyet veya mandası altında bulunan arazisinin tamamı veya herhangi birinde meriyetten çıkmasını arzu ettiğini beyan edebilir ve bu takdirde anlaşma, keyfiyetin Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi tarafından öğrenilmesi tarihinden bir sene sonra bu beyanda derpiş edilen ara-

zide meriyetten çıkar. Böyle bir beyanın ademi mevcudiyeti halinde, anlaşmanın 8 nci madde mucibince feshi, işbu maddede mevzubahs edilen her hangi arazide tatbıkına hâlel getirmez.

Madde — 10

Âkid Hükûmetlerden her biri işbu anlaşmanın kabulünü, 4 ncü maddede mezkûr Hükûmetlerden bir veya bir kaçının kabulü veya bunların bir veya bir kaçının mezkûr anlaşmayı mevkii file koyması şartına talik edebilir. Bu ikinci ihtimal halinde, mevkii file koyma keyfiyetini tahakkuk etmiş addettiği takdirde, Milletler Cemiyeti Kâtibi Umumisini vaziyetten haberdar edecektir.

Madde — 11

İşbu anlaşma, meriyete girdiği tarihte Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibliğince tescil edilecektir. Tasdiklan ilmekal aşağıda imzası bulunanlar imzalarını işbu anlaşmaya vazetmişlerdir.

13 Mayıs 1936 tarihinde Hükûmetlerin imzasına arzedilen ve Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibliği arşivinde muhafaza edilerek musaddak örnekleri 4 ncü maddede yazılı bütün Hükûmetlere gönderilecek olan tek nüsha olarak Cenevrede tanzim edilmiştir.

Belçika:

Belçika Hükûmeti işbu anlaşmanın kabulünü ve Belçika Kongosu müstemlekelerinde tatbıkını, mezkûr anlaşmanın Almanya, Büyük Britanya, Fransa ve Holanda tarafından kabul veya tatbıkına talik ettiğini beyan eder.

Maurice Bourquin

Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda
Müttehid Kıraliyeti:

G. R. Warner

İşbu anlaşmayı tasdik şartile imzalarken Müttehid Kıraliyet Hükûmetince kabulünü, mezkûr anlaşmanın Belçika, Danimarka, Fransa, Almanya, Norveç ve İsveç tarafından kabulü veya tatbıkına talik ettiğimi beyan ederim.

G. R. W.

S. R. Zaman

Hindistan:

İşbu anlaşmayı tasdik şartile imzalarken Hindistan Hükûmetince kabulünü, mezkûr anlaşmanın Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Müttehid Kıraliyeti Hükûmetince kabulüne ve Birmanya'ya tatbıkına talik ettiğimi bundan maada imzamın İngiltere Kıralının hükmü altında olan bir Prens veya Şefe aid bulunan toprakları tazamun etmediğini beyan ederim.

S. R. Zaman

Çin:

İşbu anlaşmayı tasdik şartile imzalarken Çin Hükûmetince kabulünü, mezkûr anlaşmanın Almanya, Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Müttehid Kıraliyeti, Danimarka, Fransa, İtalya, Norveç, Holanda ve İsveç tarafından kabul veya tatbıkına talik ettiğimi beyan ederim.

Hoo Chi-Tsai

Estonya:

İşbu anlaşmayı tasdik şartile imzalarken, Estonya Hükûmetince kabulünü, mezkûr anlaşmanın Finlandiya, Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı ve Letonya tarafından kabul veya tatbıkına talik ettiğimi beyan ederim.

J. Kõdar

Finlandiya:

Finlandiya Hükûmeti işbu anlaşmanın mevkii meriyete vazını, Baltık denizine sahildar sair memleketlerle Norveç tarafından aynı zamanda mevkii meriyete konmasına veya tatbıkına talik etmek hakkını muhafaza eder.

P. Hjelt

Fransa :

Tasdik Şartile. Hindi Çini hariç olmak üzere, Fransa ve deniz aşırı müstemlekâtı için muteberdir. Hindi Çini için bu iltihak Çinin bu anlaşmaya muvafakat etmesile muteber olacaktır.

Lagarde

Letonya :

J. Feldmans

Fas Fransız Mahmi Devleti :

Tasdik Şartile

A. De Rouville

Monako :

Tasdik Şartile

Xavier Baisin

İsveç :

Riksdag'ın tasvibi üzerine S. M. İsveç Kralının tasdik şartile.

K. I. Westman

Tunus Naibliği :

Tasdik Şartile

A. De Rouville

Türkiye :

Tasdik Şartile

N. Sadak

Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı :

İşbu anlaşmayı tasdik şartile imzalarken, Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı Hükûmetince kabulünü, Almanya, Estonya, Finlandiya, Fransa, Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Müttehid Kraliyeti, Japonya, Norveç ve Türkiye tarafından kabul veya tatbıkına talik ettiğimi beyan ederim.

Maxim Litvinoff

Lâhika

NİZAMNAME

Birinci fasıl

Umumî hükümler

Madde — 1

Tarifat

Aşağıda yazılı balizaj kaideleri, fener, kule ve dubalarından gayri :

- a) Kabili seyrüsefer geçitlerin arzani hudud ve mihverlerini,
 - b) Tabii tehlikeleri
 - c) Enkaz gibi sair maniaları,
 - d) Karaya tekarrüb gibi denizeiler için ehemmiyetli olan sair noktaları,
- Göstermeğe yarayan sabih ve sabit bütün alâmetlere **racidir**.

Madde — 2

Malizaj sistemleri

Lateral ve Kardinal olmak üzere iki balizaj sistemi vardır.

Lateral sistem umumiyetle sarahaten mahdud geçitlerde kullanılır; balizaj alâmetleri tehlikenin vaziyetini, bu tehlikeler civarında takib edilmesi ıktıza eden rotaya göre gösterir.

Kardinal sistem umumiyetle sahilin müteaddid ada, kaya ve topuklarla muhat bulunduğu yerde

ve keza açık denizdeki tehlikeleri göstermek için kullanılır. Bu sistemde alâmetin tehlikeden olan kerterizi (hakikî) en yakın aslı ciheti gösterir.

Madde — 3

Sistemlerin tahkikatı

Aynı memlekette, mahallî ihtiyaçlar ve tercihe göre, sistemlerden biri veya diğeri veya her ikisi de kullanılabilir; şu şartla ki, bunların kullanıldıkları sahalarm hududu seyrisefain vesikalarında ve lüzumu halinde maksada uygun alâmetlerle vazihan gösterilmiş bulunmalıdır :

Madde — 4

Alâmetlerin vasıflandırılması usulü

Başlıca sabit alâmet tiplerinin vasıfları alâmetin ya gövdesinin üst kısmına veya alâmet üzerine tesbit edilen fevkanî bir kısma verilen şekille gösterilir.

Başlıca sabit alâmet tiplerinin vasıfları ya alâmetin gövdesine veya alâmet üzerine mevzu bir tepeliğe verilen şekille gösterilir.

İkinci fasıl

Lâteral, sistem

Madde — 5

Alâmetlerin mevkii

Lâteral sistemde alâmetlerin mevkii prensib olarak, açık denizden gelen ve bir limana, nehre, halice veya sair deniz geçidine yaklaşan geminin takib ettiği umumî istikamete göre tayin olunur. Bu prensibin tatbikatı icabında seyrisefain vesikalarile izah olunacaktır.

Madde — 6

Başlıca alâmet tipleri

Lâteral sistemde kullanılan başlıca alâmet tipleri mahrut, üstüvane, küre ve çubuk şekilleridir.

Madde — 7

Tepeliklerin şekilleri

İşbu kaidelerde hususî hükümlere tâbi olan tepeliklere aşağıdaki şekiller verilir :

Mahrut

Üstüvane

Küre

Main

Sencorç haçı

(T) harfi

Madde — 8

Geçid hudutlarının gösterilmesi

Bir geçidin iki tarafındaki alâmetler aşağıdaki gibi vasıflandırılır :

A - Sancak alâmetleri:

1 — Şekil: Mahrut veya çubuk.

2 — Renk: Siyah veya, mahrutî alâmetler vazı halinde tefrik edebilmek için, siyah ve beyaz satrançlı; çubuk şeklinde alâmetlerin ayrılabilmesi veya iyi görülebilmesi için üstleri beyaz ve altları siyah olarak tertibi muvafık olur.

3 - Tepelik : (Varsa) Tepesi yukarıda siyah mahrut veya, tefrik edebilmek için ve fakat geçid medhalinde olmamak şartile main

Çubuklarda, tepesi yukarıda mahrut şeklinde bir sepet kullanılabilir.

B - İskele alâmetleri :

1 - Şekil : Üstüvanî veya çubuk

2 - Renk : Kırmızı veya üstüvanî alâmetlerin vazında bunların diğerlerinden tefrik edilebilmeleri için, kırmızı beyaz satrançlı,

3 - Tepelik (Varsa) : Kırmızı üstüvane veya, tefrik edilebilmeleri için ve geçid mahallinde olmamak şartile, (T)

Çubuklarda tepesi aşağıda mahrut şeklinde sepet kullanılabilir.

Not : Satrançlarda beyaz yerine sarı renk, tali geçidlerde (ana geçid kolları) kullanılabilir.

Madde — 9

Harf veya rakam vazı

Bir geçidin iki tarafındaki alâmetlere harf veya rakam konulmak isterse, bunların deniz cihe-tinden başlaması ve tek rakamların sancakta, çiftlerin ise iskelede bulunması lâzımdır.

Madde — 10

Işıklı alâmetler

Bir geçidin iki tarafındaki alâmetlerin ışıkları ya renkleri veya, tercih edilen yerlerde, periyod-ları veya renk ve periyottan mürekkebe bir kombinezonla aşağıdaki gibi tefrik olunur.

A - Sancak ışıkları :

Husufu veya tek veya üç şimşekli beyaz; enkaz işaretlerinde kullanılanlardan (Madde 24) ol-mamak şartile, yeşil veya yukarıdaki evsafda olmak üzere beyaz ve yeşil ışıklar.

B - İskele ışıkları :

Dörde kadar istenilen adette şimşek ve husuf gösteren kırmızı ışıklar; iki veya dört şimşek veya hüsuf gösteren beyaz ışıklar veya yukardaki evsafı haiz kırmızı ve beyaz ışıklar.

Not: Seri şimşekli ışıklar tek şimşekli telâkki olunur.

Madde — 11

İnkısam veya iştirak alâmetleri

Bir geçidi ikiye ayıran veya iki geçidi birleştire noktadaki alâmetler aşağıdaki evsafda ola-caktır:

1 - Şekil: Küre veya çubuk,

2 - Renk: Ana geçid sağda veya her iki geçid aynı ehemmiyette ise kırmızı ve beyaz ufki şerid-ler; ana geçid solda ise siyah beyaz ufki şeridler.

3 - Tepelik (varsa) :

a) Ana geçid sağda:

Ayrılma: üstüvane

Birleşme: (T)

b) Ana geçid solda:

} Kırmızı renk

Ayrılma: Tepesi yukarda mahrut
Birleşme: Kaidelerinden birleşik iki mahrut } Siyah renk
c) Aynı ehemmiyette geçidler:

Ayrılma: Küre
Birleşme: Sencorç haçı } Kırmızı renk

Not: İşaretin gövdesi kürevî değilse a, b ve c de mezkûr tepeliklerin hemen altına vaziyetin icabına göre kürevî diğer bir tepelik konulmalıdır.

Işıklama:

Yukardaki alâmetlerin ışık evsafı, bunların birbirlerinden mümkün mertebe ayrılabilmesini temin etmelidir. Mamafî 10 neu maddede tarif edilen renklerden gayrisi kullanılmıyacağı gibi tatbik edilen hiç bir renk veya periyod sistemi veya renk ve periyoddan mürekkebe kombinezon, işaretin hangi tarafda bırakılarak geçileceği hakkında kararsızlık uyandıracak şekilde olmayacaktır.

Farklı evsafa ışık istimali mümkün olamazsa, ışıklar. 10 maddede mezkûr kaidelere uydurulacak ve komşu ışıklardan mümkün mertebe ayrıl edilecektir.

Madde — 12

Geçid merkezi alâmetleri

Geçid merkezi alâmetleri derin suyu veya seyir suyunu göstermeğe yarar. Bunların her iki tarafından da geçilebilirse de tercihan iskelede bırakılmaları muvafıktır.

Bu işaretler aşağıdaki gibidir:

- 1 - Şekil : Mahrut, üstüvane ve küre gibi ana evsaftan mümkün mertebe farklı diğer her hangi bir şekil,
- 2 - Renk : Siyah beyaz veya kırmızı beyaz amudî şeridler,
- 3 - Tepelik (varsa) : Tepesi yukarıda mahrut, üstüvane veya mahruttan gayri her hangi bir şekil,
- 4 - Işık (varsa) : Geçid hududlarını gösteren mücavir alâmet ışıklarından mümkün mertebe farklı.

Üçüncü fasıl

Kardinal sistem

Madde — 13

Başlıca alâmet tipleri

Kardinal sistemde kullanılan başlıca alâmet tipleri mahrut, üstüvane, kubbe, iç ve sırttır.

Madde — 14

Tepeliklerin şekilleri

Tepelikler, tepesi yukarıda mahrut, tepesi aşağıda mahrut, kaidelerinden birleşik iki mahrut ve tepelerinden birleşik iki mahrut şeklinde tertib olunur. Mahrutların her halde birbirinden iyice ayrılmış olması lâzımdır.

Madde — 15

Renkler

Tehlikelerin işaretlenmesine mahsus renkler siyah veya kırmızı üzerine beyaz bantlardan ibarettir.

Alâmetlerin rubular dahilinde inkısamı

Yıldız, kıble, gün doğuşu ve batı rubuları, tehlikenin bulunduğu noktaya göre, poyraz, keşişleme, lodos ve karayel kerterizleriyle tahdid olunur.

Muhtelif rubulardaki tehlike alâmetleri aşağıdaki gibi tertib olunur.

A - Yıldız rubu (Karayelden poyraza kadar) :

- 1 - Şekil : Mahrutî veya çubuk
- 2 - Tepelik (Varsa) : Tepesi yukarıda mahrut
- 3 - Renk : Siyah ve ortasında geniş beyaz band
- 4 - Işık (Varsa) : Tek adette husuf veya tercihan şimşekli beyaz

B - Kible rubu (Keşişlemeden lodosa kadar) :

- 1 - Şekil : Üstüvane veya çubuk
- 2 - Tepelik (Varsa) : Tepesi aşağı mahrut
- 3 - Renk : Kırmızı ve ortasında geniş beyaz band
- 4 - Işık (Varsa) : Çift adette husuf veya tercihan şimşekli beyaz veya tercihan kırmızı.

C - Gün doğuşu rubu (Poyrazdan keşişlemeye kadar) :

- 1 - Şekil : Kubbe veya çubuk
- 2 - Tepelik (Varsa) : Kaidelerinden birleşik iki mahrut
- 3 - Renk : Üstü kırmızı altı beyaz
- 4 - Işık (Varsa) : Tek adette husuf veya tercihan şimşekli beyaz veya tercihan kırmızı

D - Batı rubu (Lodostan karayele kadar) :

- 1 - Şekil : İğ veya çubuk
- 2 - Tepelik (Varsa) : Tepelerinden birleşik iki mahrut
- 3 - Renk : Üstü siyah altı beyaz
- 4 - Işık (Varsa) : Çift adette husuf veya tercihan şimşekli beyaz

Not : a) İstenilirse alâmet şekilleri iki tipe inhisar ettirilebilir; Bu takdirde yıldız ve gündoğuşu rubularında mahrut ve kıble ve batı rubularında üstüvane şekilleri kullanılır.

b) Yalnız çubuk şekli kullanıldığı takdirde, yıldız ve gündoğuşu rubularında renkleri aksine çevirmek faydalı olur; bu takdirde yıldız rubunda alâmetler beyaza boyanarak ortalarına geniş siyah band çekilir ve gündoğuşu rubunda alâmetlerin üstü beyaz, altı kırmızı olarak boyanır.

c) Seri şimşekli fenerler tek şimşekli itibar olunur.

Dördüncü fasıl

Her iki sistemde müşterek ve başka alâmetler

Münferid tehlike alâmetleri

Tek alâmetle gösterilebilecek ve her iki tarafından geçilebilecek bir tehlikenin gösterilmesi için hususî bir alâmet kullanılmak istenirse, bu alâmetin aşağıdaki evsafı haiz olması icab eder.

1 - Şekil : Küre veya çubuk.

2 - Renk : Siyah ve kırmızı geniş ufki bandlar, istenilirse bu bandların arasına ince beyaz bandlar konulabilir.

3 - Tepelik (Varsa) : Tamamen siyah veya kırmızı veya yarısı siyah ve yarısı kırmızı boyalı küre.

4 - Işık (Varsa) : Beyaz veya kırmızı mütéhârrik.

Madde — 18

Karaya yaklaşma almetleri

Her hangi bir limana, nehre veya halice denizden doğru yakınlaşıldığını gösteren karaya yaklaşma alâmetleri aşağıdaki evsafda olacaktır.

- 1 - Şekil : Geçid alâmetlerine mahsus kaidelerle tesbit olunan şekillerle karışmamak şartile serbest.
- 2 - Renk : Amudî bandlar halinde siyah veya kırmızı - beyaz.
- 3 - (Işık) : Varsa : Müteharrik.

Madde — 19

İntikal alâmetleri

Kardinal ve lâteral sistemler arasındaki intikali gösteren alâmetler aşağıdaki evsafda olacaktır:

- 1 - Şekil : Geçid alâmetlerine mahsus kaidelerle tesbit olunan şekillerle karışmamak şartile serbest,
- 2 - Renk : Helezonî bandlar halinde siyah veya kırmızı - beyaz.

Madde — 20

Karantina almetleri

Karantina mevkilerini gösteren alâmetler aşağıdaki evsafda olacaktır.

- 1 — Şekil : Geçid alâmetlerine mahsus kaidelerle tesbit olunan şekillerle karışmamak şartile serbest.
- 2 - Renk : Sarı.

Madde — 21

Nehir ağzı ve kanalizasyon menfezleri alâmetleri

Bu alâmetler aşağıdaki evsafda olacaktır.

- 1 - Şekil : Geçid alâmetlerine mahsus kaidelerle tesbit olunan şekillerle karışmamak şartile serbest.
- 2 - Renk : Üstü sarı, altı siyah
- 3 - Işık : Civardaki diğer ışıklı alâmetlerin evsafını göz önünde bulundurmak şartile serbest.

Madde — 22

Deniz, kara veya hava orduları manevra sahalarının işaretlenmesi

Bu gibi sahaların tahdidine yarayan alâmetlerin evsafı aşağıdaki gibi olacaktır:

- 1 - Şekil : Serbest.
- 2 - Renk : Alâmetin amudî mihverinin üst nihayetinde kaim zaviyelerle tekату ve su hattına kadar temadi ederek yukarıdan bakıldığına göre bir haçı temsil eden ve beyaz zemin üzerine resmolunan iki mavi band; alâmetin üzerine, millî lisanda tehlikeli mntakayı gösterir harfler de konulabilir (Meselâ İngilizcede «D. A.», Fransızcada «Z. D.», Türkçede«T. M.»).

Beşinci fasıl

Enkaz alâmetleri

Madde — 23

Umumî hükümler

Enkaz hem lâteral, hem de kardinal sisteme göre işaretlenebilir. Her memlekette tatbik olunan sistem beyaz sistemler seyrisefain vesikalarında gösterilecektir.

Bir enkazın mevcudiyeti umumiyetle malûm olduktan sonra, denizcileri bu hususta haberdar etmek şartile, bu enkaz, tabii bir tehlike gibi işaretlenebilir.

Enkaz alâmetleri yeşile boyanır. Enkaz alâmetleri üzerine, mümkün olduğu takdirde «W» harfi veya, gemilerde olduğu gibi yer müsaitse «WRECK» kelimesinin veya «W» harfile milli lisanda enkaza tekabül eden kelime yazılır. Bu yazılar alâmetin her iki tarafına beyaz boya ile yazılır.

Not : Enkaz alâmetleri üzerinde sadalı işaretler kullanıldığı takdirde bu işaretlerin o civardaki sadalı işaretlerle karışmamasına dikkat edilmelidir.

Lateral sistemde enkaz alâmetleri

Madde — 24

Enkaz şamandıraları [1]

Bu alâmetlerin rengi, tepelikleri de dahil olmak üzere yeşildir.

A - Alâmet sancakta bırakılacaksa :

- 1 - Şekil : Mahrut veya çubuk
- 2 - Tepelik (Varsa) : Mahrut
- 3 - Işık (Varsa) : Üç şimşekli yeşil

B - Alâmet iskelede bırakılacaksa :

- 1 - Şekil : Üstüvane veya çubuk
- 2 - Tepelik (Varsa) : Üstüvane
- 3 - Işık (Varsa) : İki şimşekli yeşil

Yukarıda A ve B de gösterilen alâmetlerin gövdeleri kaideye uygun değilse, alt kısımları, halin icabına göre, siyah veya kırmızıya boyanabilir. Ancak hâkim renk yeşil olacaktır.

C - Alâmetin her iki tarafından geçilebilirse :

- 1 - Şekil : Küre veya çubuk
- 2 - Tepelik (Varsa) : Küre
- 3 - Işık (Varsa) : Işığın devamı zulmetten fazla olmak şartile tek husufu yeşil

Her iki tarafından geçilebilecek enkaz ışıklı birden ziyade şamandıra ile gösterilmişse, ışıklar muhtelif husuf priyodlarla birbirinden ayırılabilir. Ancak ışıklar hakkında yukarıda mezkûr kaideye her halde riayet olunacaktır.

Madde — 25

Enkaz feneri dubaları [2]

Fener dubalarının rengi yeşildir.

[1] *Sıç sulardaki enkazı göstermek üzere deniz dibine çakılan alâmetler bu kaidelere tâbidir.*

[2] *Alâmet veya ışıklar doğrudan doğruya enkaz üzerine çekilecekse, yeşil renk gece ve gündüz kullanılacak ve alâmet veya ışıklar bu madde hükümlerine aykırı olmayacaktır.*

A - Duba sancakda bırakılacaksa:

Amudî bir hat üzerine müretteb tepesi yukarda bir mahrut ve altında iki küre.

B - Duba iskelede bırakılacaksa:

Amudî bir hat üzerinde tertib olunmuş bir üstuvane ve altında bir küre.

C - Duba her iki tarafda da bırakılabilirse:

Amudî ve birbirine muvazi iki hat üzerine müretteb alt alta ikişer küre.

Alâmetler dubanın üst kısımlarından kurtulmuş olarak iyice görülebilecek şekilde çekilir.

Alâmetler amudî olarak ve aralarında, küre alâmeti kutrunun bir buçuk mislinden az olmayacak olan açık bir saha bulunmak suretile çekilir.

C de gösterilen alâmetler arasındaki ufki mesafe mümkün olduğu kadar fazla olacak ve hiç bir halde alâmetler arasındaki amudî aralığın iki mislinden az olmayacaktır.

Dubalara sabit yeşil ışıklar çekilir; bu ışıklar aded ve tarzı tertib itibarile yukarda mezkûr alâmetlere mütenazır olacaktır.

Enkaz dubaları, demirli gemilerin nizamî fenerlerini taşımazlar.

Sisli, puslu, karlı veya yağmurlu havalarda gardiyanlı fener dubalarında, varsa, 30 saniyeden az olmayarak aralıklarla aşağıda yazılır kampana işaretleri verilir.

- a) Duba sancakda bırakılacaksa: 3 darba,
- b) Duba iskelede bırakılacaksa: 2 darba,
- c) Duba her iki tarafda bırakılacaksa: 4 darba

Not: Sadalı işaretler kampanadan gayri vesaitle verilirse civardaki sadalı işaretlerle karıştırılmamasına dikkat edilmelidir.

Kardinal sistemde enkaz alâmetleri

Madde — 26

Enkaz şamandıraları

Enkaz alâmetleri ancak batı ve gün doğuşu dubalarına konulur; alâmetler aşağıdaki evsafi haiz olacaktır:

A - Gün doğuşu rubu:

- 1 - Şekil: Mahrut, kubbe veya çubuk.
- 2 - Tepelik : Kaidelerinden birleşik iki mahrut.
- 3 - Renk: Yeşil.
- 4 - Işık (varsa): Muayyen bir priyot zarfında dakikada en az kırk defa çakan ve muayyen bir zülmet fasılasını havi yeşil ışık.

B - Batı rubu:

- 1 - Şekil : Üstüvane, iğ veya çubuk.
- 2 - Tepelik : Tepelerinden birleşik iki mahrut.
- 3 - Renk: Yeşil.
- 4 - Işık (varsa) : Dakikada en az kırk şimşekli yeşil.

Not : Kardinal sistem enkaz şamandıralarının lâteral sistem şamandıralarından tefrik edilmek için ister alâmet üzerinde isterse de yirmi sekizinci madde hükümlerine göre alâmetle irtibatlı olarak tepelik vazı mecburidir.

Altıncı fasıl

Madde — 27

Tarif edilmeyen alâmetler

Maksadı vazı bu kaidelerde zikredilmeyen alâmetler bu kaidelerle tayin edilen alâmetlerle karış-

mayacak şekilde boyanır. Kampanalı ve düdüklü şamandıralar, mümkünse vaziyetlerine göre yukarıdaki kaidelerle tayin olunan evsafa haiz olmalıdırlar.

Denizcilerin takib edecekleri istikameti göstermek gibi maksadlarla konulan bazı sabit alâmetler, sabih alâmetlerden vazihan tefrik edilebilecek şekilde vasıflandırılmalıdır.

Madde — 28

Tepelikler

Her hangi bir alâmet veya fevkanî kısmı, tahribat veya sair fevkalâde ahval dolayısıyla sistemindeki mevkii bakımından yukarıdaki kaidelerde tayin olunan ayırıcı şekle uymazsa, tami-rine veya tadiline talikan mütenazırı olan ayırıcı tepelikle teçhiz olunur. Aynı zamanda icab eden tepeliği havi munzam bir alâmet te kullanılabilir.

Yukarıdaki kaidelerde hilâfına hüküm konulmamışsa, tepelikler alâmet gövdesi için kullanılan ayırıcı rengin daha koyusuna boyanır. Tepelik yerine sepet kullanıldığı zaman bu hüküm mecburî olmaz.

Müteaddid komşu alâmetlerin bulunduğu mevkilerde tefriki kolaylaştırmak maksadile, aynı alâmet üzerinde aynı şekilde munzam tepelikler veya kardinal sistemde batı ve gün doğuşu rubu-larında kullanılan tepeliklerde alt mahrutun duble edilmesi caizdir.

Madde — 29

Sabit ışıklar

Münhasıran bir geçidi göstermeye yarayan sabit ve sabih alâmetler üzerinde sabit ve bilhassa beyaz ışıkların kullanılmasından mümkün mertebe kaçınılmalıdır. Ancak enkaz fener dubalarında kullanılacak ışıklar bu hükümden müstesna olup bunlar yirmi beşinci maddeye tâbi olacaklardır.

Madde — 30

Liman ışıkları

Doğrudan doğruya denize açılan limanlar methalindeki hariç ve daimî tesisat üzerine konulan ve asıl vazifeleri geçidi göstermek olan ışıkların renk ve priyodu mümkün mertebe onuncu madde hükümlerine uygun olacaktır. Bu hüküm doğrudan doğruya denize açılmayan limanlarla mesul makam kanaatine göre mahalli ahvalin sair evsafa daha uygun telâkki ettiği limanlar içine konulan ışıklara tatbik olunmaz.

Bu madde hükümleri sabit sehbalara konulan ve balisaj sistemine dahil olmayan ışıklarla karıştırılması mümkün bulunmayan ışıklara tatbik olunmaz.

Madde — 31

Renkli kırtalı fenerler ve rehber fenerleri

lateral balizaj sistemine dahil fenerlerde renkli kırtalar kullanıldığı takdirde, halin müsaadesi dahilinde, renklerinin onuncu madde ahkâmına uygun olması tercih edilmelidir. Bu hususun amelî faydası olmayacağına hükmolunan hallerde renkler, münferid bir mmtaka için vazolunan katî bir kaideye göre intihab olunmalıdır ki, ahvalin müşabih olduğu yerlerde aynı renk kullanılabilsin.

Her hangi bir rehber feneri veya müteaddid rehber fenerleri lateral sisteme dahil fener veya fenerlerden birile karşılaştırılabileceği ahvalde rehber fener veya fenerlerinin rengi yukarıdaki fıkra mucibince tesbit olunacak prensiblerden biri veya diğerine göre tayin olunur.

Sabit fener sehpaları

Lateral balizaj sistemine dahil fenerlere aid sabit sehpalар mümkün mertebe o fenerin mezkûr sistemdeki mevkiine mütenazır rengine göre boyanacaktır. Mezkûr renk kullanılmazsa bunun tam aksi olan renk de kullanılamayacaktır.

